

σαβούρα

Κυριακή, 15 Απριλίου 2012

9:30 πμ

Σαβούρα

Η σαβούρα του Μπαμπινιώτη:

(η) χωρίς πληθυντικό

1. το έρμα·

2. μεταφ. κ. περιληπτ.: το σύνολο παλαιών ή ευτελούς αξίας πραγμάτων. Που είναι τελείως άχρηστα ΦΡΑΣΗ/ΕΙΣ έχει μαζευτεί μεγάλη σαβούρα στο υπόγειο ΣΥΝ. σκουπίδια

3. (περιληπτ.-μειωτ. άνθρωποι κατώτερης κοινωνικής ή/και οικονομικής τάξης ΦΡΑΣΗ/ΕΙΣ αφήνει τους καλούς και κάνει παρέα με τη σαβούρα

4 (κακόσ.) τροφή πολύ κακής ποιότητας. ΦΡΑΣΗ/ΕΙΣ : έχει μάθει να πηγαίνει στα διάφορα φαστ-φουντ και να τρώει σαβούρα!

ΣΧΟΛΙΟ λ. η ιστορική γραφή με "ρρ".

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ : μεσν. < λατ. Saburra: έρμα (πλοίων). τεχν. όρ. πιθ. Δάνειο*.

*) Δεν είναι δάνειο αφού η ρίζα προέρχεται από το λατινικό [SABULO ή SABULUM](#)

Είναι σαβουρολόγημα των συντακτών.

Σαβούρα

(η) λατ. μσν. δημ. το έρμα πλοίου ή αεροστάτου

φρ. μτφ. σαβούρα θέλει το καράβι : το στομάχι χρειάζεται τροφή

2) μσν. δημ. κτ. μτφ. Προκειμένης τροφής : Πρόδρ.2,260 άφ' ου δε 'δω 'τι πάρουσιν σαβούρα τά σκουτέλια.

3) μτφ. πράγματα άχρηστα και με καμία αξία, απορρίμματα : που ψώνισες αυτή τη σαβούρα; Αλλά και κακής ποιότητας γυναίκα (άσχημη ή επιλήψιμης διαγωγής).

4) μικρόν κάρφος, σαρίδι.

σαβουράδικο

(το) δημ. το έρματοφόρον πλοίο, αυτό που κουβαλάει σαβούρα..

σάβουρος-ον

(ο, η, το) για πλοία , ο άνευ έρματος, άσαβούρωτος. Γενικά κενός, άδειος.

σάβουροι εξήλθον . . . σκιυός σάβουρον, vas vacuum, στόμα σάβουρον os vacuum πλοίων σάβουρον, navem vacuum, άσκόν σάβουρον utrem vacuum. Proverb. graec' άλλος εύρει τὸ λουτρὸν σάβουρον κ' οὐκ εἶχε ποῦ καθίση.» 'Εν τοῖς Add. προστίθησιν ἐκ τῶν

Αθηνά Τα.

κ' ἐπάνωθίν σου σάβουρον βλέπω σκαλὶν καίκεῖται
καὶ ἀπαντέχεις προκοπὴν τάχα τὴν ἰδικὴν σου ».
'Ἐκείνος, ὡς το ἤκουσεν, πάλι ἀποκρίνεται τῆς·
« Ἐμὴν ὁ Χρόνος εἶπέ με, μάνα, νὰ μὴ εὐτυχῆσω·
ὡς ποτε ζῶ νὰ περπατῶ πάντοτε εἰς τὸν κόσμον

Το συνώνυμο ανεργάτιστος το χρησιμοποιούμε και για άτομα ασταθούς χαρακτήρα.

σαβούρωμα

(το) δημ. ή πράξη αλλά και το αποτέλεσμα του σαβουρώνω .

σαβουρώνω

δημ., άόρ. (έ)σαβούρωσα, παθ. άόρ. (έ)σαβουρώθηκα, μτχ. παθ. παρακ. σαβουρωμένος, τοποθετώ, βάζω σαβούρα σε πλοίο ή αερόστατο, έρματίζω·

2) μτβ. κ. άμτβ. μτφ. παικτ. Γεμίζω με τροφή το στομάχι μου. ΦΡΑΣΗ/ΕΙΣ : την σαβούρωσα για καλά [τήν κοιλιά μου] κ. παθ. : ήρθε σαβουρωμένος κι άρχισε τή λίμα.

[300](#) ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ - ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Το [VELI](#)

Μας διαφωτίζει για την προέλευση της λέξης:

zavorra e savorra

στο Σαρδηνιακό ιδίωμα saurra;

Ρουμ. sabura; Προβηγγ. Saorra, Γαλλ. Saburre, Καταλ. Sorra,

Ισπαν. zahorra,sorra, Πορτ. saburra: /από το Λατινικό SABURRA ομόρριζο του SABULUM άμμος .

Χώμα ανακατεμένο με άμμο που τοποθετείται στη σεντίνα του πλοίου για να του προσδώσει ευστάθεια

Η ριζα από το λατινικό SABULO ή SABULUM

[säbūlo](#) , ōnis, m. ([säbūlum](#) , i, n., Varr. ap. *Non.* 169, 10; [Plin.](#) 17, 4, 3, § 25; [31, 3, 28, § 48](#); [36, 25, 63, § 188](#); *Curt.* 7, 4, 27),

I. Χονδρή άμμος, χαλίκι (syn.: "[harena, glareā](#))," *Varr. R. R.* 1, 9, 5; *Col.* 3, 11, 9; 4, 33, 1; [Vitr.](#) 2, 3; [8, 1](#); *Pall. Aug.* 8, 2.—Sync.: [sä blo](#) and [sä blum](#) , *Ven. Fort.* 9, 15, 5.

Pasted from <<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?!=sabulo&la=la&can=sabulo0&prior=abscondit>>

I.SABURRA

Άμμος ειδικότερα για έρμα πλοίου Αγγλ. ballast: "[onerarias multā saburrā gravatas](#)," [Liv.](#) 37, 14 *fin.*: "[fluctu jactante saburram](#)," (αντικλυδωνιστική άμμος) [Verg. G.](#) 4, 195; [Plin.](#) 16, 40, 76, § 201; [10, 23, 30, § 60](#).

Pasted from <<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?!=saburra&la=la>>

ΠΑΡΑΓΩΓΑ

σαβουρώνω

ρ. μετβ. κ. αμετβ. Αορ. Σαβούρωσα (λαϊκ.)

1. (κυριολ.) βάζω σαβούρα. τοποθετώ έρμα σε πλοίο ή αερόστατο για να ενισχύσω την ευστάθειά του ΣΥΝ. (λόγ.) ερματίζω Αντιθ. ξεσαβουρώνω

2. (οικ.) τρώω υπερβολικά ΣΥΝ. περιδρομιάζω, τρώω: τον αγλέουρα, τον άμπακο, τον περιδρομο , τον σκασμό, τα αντερά μου, το καταπέτασμα. Την τύλωση [ενν. την παραδαρμένη μου, την κοιλιά μου]

σαβουρογάμης

(ο) {σαβουρογάμηδες} (λαϊκ. μειωτ.) άνδρας που

δεν είναι εκλεκτικός στην επιλογή ερωτικών συντρόφων.

ΕΤΥΜ. < σαβούρα + -γάμης< γαμώj.

171 Μπαμπινιώτη - Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση 2005

Όμως ο Τελεκλίδης 64 (~450 π.Χ.) και ο Ησύχις και ο Φωτιος στα λεξικά τους λένε ότι η **σαβαρίχης**

είναι το γυναικείο αιδούιον. Συνώνυμα σαβαρίχη , σαμαρίχη , Theognost.Can.118; σάραβος , Να λοιπόν τι είναι η **σαβαρίχis** από όπου και εξάγεται το συμπέρασμα ότι επιλογή του είδους της οπής και όχι η ποιοτική, αισθητική επιλογή ετυμολογούν την λέξη σαβουρογάμης. Οι αρχαίοι ημών προγονοί ήσαν και πρωκτολάγνοι οπότε παρίσταται ανάγκη αποσαφήνισης των προτιμήσεων.

Δηλ ο Σαβαριχογάμης να έγινε σαβαριγάμης και κατόπιν σαβουρογάμης (από παρετυμολογία προς το "σαβούρα" = έρμα, αλλά και γυναίκα κατώτερης ποιότητας). Η ελληνική γραμματεία δεν αναφέρει εύκολα τέτοιες λέξεις οπότε τις αναζητούμε μόνο στην προφορική παράδοση.

300 Δημ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ 300.12.6451 [504]

Τελεκλίδης 438

Κωμωδιογράφος πού άκμασε γύρω στά 450-420 π.Χ. Νίκησε όχτώ φορές, τίς πέντε στά Λήνια.

Στά Έργα του Άμφικτύονες καί Πρυτάνεις περιέγραψε τόν Χρυσούν Αιώνα, Επιτιθέμενος όμως έναντίον τού Περικλή.

Άλλη ετυμολογική εκδοχή για το σαβουρογάμη προκύπτει από το ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ του ΑΒ. Η. Stephano - 1824 σ. 8245. τομ, 3 σ.737 [10] που αναφέρεται στον Ησύχιο και τον Φωτιο

“ Vide Athen.” [et nott. ad Hes. Phot. Σάραβον· τὸ γυναικείον αἰδοῖον οἱ Κωμικοὶ καλοῦσι· καὶ σάκταν· καὶ *σάβυτταν, καὶ σέλινον, καὶ ταῦραν, καὶ ἕτερα πολλά.]

Αρα με απλουστερη μετάπτωση από τον σάραβο - σάβαρο + γαμης εννοειται ο ακολουθων την επιβεβλημένην οδον κατά την συνουσιαν αντι του, όχι και τοσον ασυνήθους, πρωκτολάγνου. Σαραβογάμης λοιπον.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

*Μές στό καράβιν, πού 'σαι σύ, νά 'μουν κι ἐγώ σαβούρα,
νά μέ πατούν τά πόδια σου, νά 'ν' ή καρδιά σου ντούρα.*

Αν και δεν είμαι καρδιολόγος συμπεραίνω ότι το κειμενο έχει υποστεί παραποίηση.
Το ότι με πατουν τα ποδια σου δεν καθιστά σκληρή την καρδιά σου. Συνήθως συμβαινει το αντιθετο:
Επειδή είναι σκληρή η καρδια σου γι' αυτό με πατουν τα ποδια σου.
Μαλλον το αρχικό κείμενο της μαντινάδας αυτής θα ήταν

*Μές στό καράβιν, πού 'σαι σύ, νά 'μουν κι ἐγώ σαβούρα,
νά μέ πατούν τά πόδια σου, νά 'ν' ή ψωλή μου ντούρα.*

Ενθα ντούρα = σκληρή.

Η τροποποίηση έγινε ένεκα λόγων ευπρεπειας.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

9340.1321 [1328]

SAVORA, SAVORRA, ital. s. f. (De *Saburra*. [V.]) Lest. (Duez, 1674; Stratico, 1843.) — *Savorra di ferro*, Lest de fer.—*Savorra di pietra*, Lest de pierre.— « Che li padroni di vasselli così sudditi come forastieri non presumino di gettare ne far gettare nei porti di queste nostre città, qualsia sorte di Savorra da loro vasselli etiam armati quadri o latini, sotto pena, etc. » Droit marit. de Malte, *Statut de 1630*, chap. 4.—V. Saburra, Saorna, Savorna, Zavorna.

SAVORNA, ital. anc. s. f. (Corrompu de *Savorra*. [V.]) Lest. (Duez, 1674; Stratico, *Vocabul. de mar. fr.-ital.-angl.* [1843], p. 131.) — On trouve le mot Savorne dans le chap. XII des *Essais des merveilles de nature*, par le P. René François (1621). (V. Savorra.) — *Savornare*, v. a. Lester.